

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІГРОВА ТЕРАПІЯ ТА АРТ-ТЕРАПІЯ В КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ, ЯКІ
МАЮТЬ ПОРУШЕННЯ РОЗВИТКУ
(з переліку вибіркових навчальних дисциплін)
(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрями підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»
6.030103 «Практична психологія», 6.030202 «Психологія», 6.010101 «Дошкільна освіта»,
6.010102 «Початкова освіта», 6.010106 «Соціальна педагогіка», 6.130102 «Соціальна робота»
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини
(назва інституту, факультету, відділення)

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма «Ігрова терапія та арт-терапія в корекційній роботі з дітьми, які мають порушення розвитку» для студентів напрямів підготовки «Корекційна освіта (логопедія)», «Практична психологія», «Психологія», «Дошкільна освіта», «Початкова освіта», «Соціальна педагогіка», «Соціальна робота».

Розробник:

Таран Оксана Петрівна, доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від “11” січня 2017 року № 10

Завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти
_____ (О. В. Мартинчук)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини _____ Н. А. Клішевич

ЗМІСТ

Пояснювальна записка

Структура програми навчальної дисципліни

I. Опис предмета навчальної дисципліни

II. Тематичний план навчальної дисципліни

III. Програма

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Ігрова терапія та арт-терапія в корекційній роботі з дітьми, які мають порушення розвитку (вибірковий курс)»

V. Плани семінарських занять

VI. Завдання для самостійної роботи

Картка самостійної роботи студента

VII. Система поточного та підсумкового контролю

VIII. Методи навчання

IX. Методичне забезпечення курсу

X. Питання до іспиту

XI. Рекомендована література

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Ігрова терапія та арт-терапія в корекційній роботі з дітьми, які мають порушення розвитку» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до вимог освітньо-професійної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «Ігрова терапія та арт-терапія в корекційній роботі з дітьми, які мають порушення розвитку», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Навчальна дисципліна «Ігрова терапія та арт-терапія в корекційній роботі з дітьми, які мають порушення розвитку» входить до каталогу вибіркових навчальних дисциплін та підготовлена для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за напрямками підготовки «Корекційна освіта (логопедія)», «Практична психологія», «Психологія», «Дошкільна освіта», «Початкова освіта», «Соціальна педагогіка», «Соціальна робота».

Мета курсу – поглиблене вивчення технологій корекційного супроводу дітей, які мають порушення розвитку. Розширення основної фахової компетентності у сфері розвитку і виховання дітей в нормі та з порушеннями розвитку.

Завдання курсу:

- сформувати у студентів знання про сутність ігрової та арт-терапії;
- визначити механізми та чинники розвитку дитини в нормі та при дизонтогенезі;
- розкрити закономірності становлення ігрової та образотворчої діяльності в онтогенезі,
- ознайомити з особливостями застосування ігрової терапії та арт-терапії в психолого-педагогічному супроводі дитини в нормі та з порушеннями розвитку.

Вивчення навчальної дисципліни орієнтоване на формування та розширення таких компетентностей:

I. Загальні:

1. Комунікативні

- здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності.
- здатність працювати у команді.
- здатність виконувати діяльність під керівництвом лідера;
- володіння знаннями про стимули та бар'єри ефективної командної роботи;
- здатність до усвідомлення цінності комунікації як складової професійної діяльності; уміння здійснювати вплив на суб'єктів професійної діяльності.

2. Інформативні

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань;
- здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та визначених закономірностей і особливостей розвитку, навчання і виховання осіб з психофізичними порушеннями.

3. Самоосвітні

- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку;
- спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію.

II Фахові:

1. Психолого-педагогічні

- володіння базовими знаннями загальних механізмів організації та розвитку психічної діяльності людини;
- розуміння основних закономірностей та механізмів розвитку дитини в онтогенезі;

- володіння знаннями психологічних механізмів навчання та виховання дитини задля забезпечення спрямованої соціалізації та інтеграції особистості;
- володіння базовими знаннями про закономірності особистісного розвитку людини на різних вікових етапах; психологічні механізми навчання та виховання дитини задля забезпечення спрямованої соціалізації та інтеграції особистості з порушеннями психофізичного розвитку.

2. Діагностико-корекційні

- володіння знаннями з психолого-педагогічного вивчення особливостей розвитку, потенційних можливостей, потреб і досягнень дітей в нормі та з порушеннями психофізичного розвитку;
- володіння знаннями і здатністю до раціонального вибору і реалізації корекційно-освітніх програм, методик і технологій корекції порушень розвитку дитини в умовах особистісно-орієнтованого підходу;
- володіння базовими знаннями і застосування методів корекційної роботи з розвитку психічної сфери дітей в нормі та з порушеннями психофізичного розвитку.

В результаті вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Ігрова терапія та арт-терапія в корекційній роботі з дітьми, які мають порушення розвитку» здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати наступні результати навчання:

- оволодіння базовими знаннями про сутність ігрової терапії та арт-терапії;
- розуміння закономірностей, особливостей, механізмів, чинників розвитку дитини;
- усвідомлення специфіки особливостей корекційної роботи з дітьми з особливостями психофізичного розвитку.
- здатність здійснювати диференціальну діагностику порушень розвитку дитини;
- здатність встановлювати причинно-наслідкові взаємозв'язки та прогнозувати подальший розвиток дитини;
- здатність адекватно застосовувати методи ігрової терапії та арт-терапії в корекційній роботі з дітьми, які мають порушення розвитку.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення вибіркової дисципліни: «Ігрова терапія та арт-терапія в корекційній роботі з дітьми, які мають порушення розвитку» становить 60 год. (2 кредити), з них 14 год. – лекційних, 14 год. – практичних, 4 год. – модульного контролю, 28 год. – самостійної роботи.

Вивчення здобувачами вищої освіти вибіркової навчальної дисципліни «Ігрова терапія та арт-терапія в корекційній роботі з дітьми, які мають порушення розвитку» закінчується заліком.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

І. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузі знань 0101 Педагогічна освіта	Варіативна
Змістових модулів – 2	Напрями підготовки: 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)» 6.030103 «Практична психологія», 6.030202 «Психологія», 6.010101 «Дошкільна освіта», 6.010102 «Початкова освіта», 6.010106 «Соціальна педагогіка», 6.130102 «Соціальна робота»	Рік підготовки
		2-й
		Семестр
Загальна кількість годин – 60		4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-професійний рівень: перший (бакалаврський)	Лекції
		14 год.
		Практичні
		14 год.
		Самостійна робота
		28 год.
		Модульний контроль
		4 год.
		Вид контролю
		Залік.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назва теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I. Базові передумови ігрової та арт-терапії								
1.	Вступ до ігрової та арт-терапії		4	2	-	2	4	-
2.	Етапи становлення особистості: потреби та проблеми розвитку		4	2	-	2	4	-
3.	Чинники порушення розвитку дитини		4	2	-	2	4	-
	Модульна контрольна робота							2
	Разом	26	12	6	-	6	12	2
Змістовий модуль II. Технологія ігрової та арт-терапії								
4.	Ігрова терапія		4	2	-	2	4	-
5.	Піскова терапія		4	2	-	2	4	-
6.	Арт-терапія		4	2	-	2	4	-
7.	Специфіка застосування ігрової терапії та арт-терапії в корекційній роботі з дітьми в нормі та при порушеннях розвитку		4	2	-	2	4	-
	Модульна контрольна робота							2
	Разом	34	16	8	-	8	16	2
	Разом за курс	60	28	14	-	4	28	4

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. БАЗОВІ ПЕРЕДУМОВИ ІГРОВОЇ ТА АРТ-ТЕРАПІЇ

Лекція 1. Вступ до ігрової та арт-терапії

Сутність психолого-педагогічної допомоги. Фахівці консультативної допомоги. Психотерапія, психологічне консультування, психокорекція. Загальний огляд ігрової та арт-терапії. Психоаналітична педагогіка. Огляд базових понять: норма, патологія, дефект, невроз.

Основні поняття теми: психотерапія, психокорекція, норма, патологія, дефект, невроз.

Рекомендована література

1. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А.Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. – М.: Академия, 2001. – 248 с.
2. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. / І.С.Ільченко. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 150 с.
3. Лэндрет Г. Л. Игровая терапия: искусство отношений: Пер. с англ. / Г. Л. Лэндрет. – М.: Международная педагогическая академия, 1998. – 368 с.
4. Рыбакова С. Г. Арт-терапия для детей с задержкой психического развития: Учебное пособие. / С. Г. Рыбакова. – СПб.: Речь, 2007. – 144 с.

Практичне заняття 1. Вступ до ігрової та арт-терапії

Лекція 2. Етапи становлення особистості: потреби та проблеми розвитку

Психоаналітичний підхід до розгляду шести етапів розвитку дитини. Етапи становлення особистості за Е. Еріксоном. Онтогенез та дизонтогенез. Сутність феномену порушення розвитку.

Основні поняття теми: онтогенез, дизонтогенез, розвиток, стадії розвитку дитини, норма, патологія, дефект, компенсація, корекція, реабілітація, депривація.

Рекомендована література

1. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А.Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. – М.: Академия, 2001. – 248 с.
2. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. / І.С.Ільченко. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 150 с.
3. Мастюкова Е.М. Семейное воспитание детей с отклонениями в развитии / Е. М. Мастюкова, А. Г. Московкина. – М.: ВЛАДОС, 2003. – 260 с.
4. Рыбакова С. Г. Арт-терапия для детей с задержкой психического развития: Учебное пособие. / С. Г. Рыбакова. – СПб.: Речь, 2007. – 144 с.
5. Сорокин В. М. Специальная психология: Учеб. пособие / В. М. Сорокин [под. научн. ред. Л. М. Щипицыной]. – СПб. : «Речь». 2003. – 216 с.
6. Специальная психология: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В.И.Лубовский, Т. В. Розанова, Л. И.Солнцева и др.; Под ред. В.И.Лубовского. — 2-е изд., испр. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. — 464 с.

Практичне заняття 2. Етапи становлення особистості: потреби та проблеми розвитку

Лекція 3. Чинники порушення розвитку дитини

Чинники порушеного розвитку: біологічні, психологічні, соціальні. Сутність поняття сім'я, гармонійна та дисгармонійна сім'я. Функції сім'ї. Роль матері в становленні особистості дитини. Роль батька в формуванні особистості дитини. Стадії розвитку дитини та батьківські підтвердження. Стадії розвитку дитини та батьківські підтвердження.

Депривація як причина та наслідок порушення розвитку. Поняття про депривацію: визначення, типи, види, форми депривації, стадії та переживання.

Основні поняття теми: гармонійна та дисгармонійна сім'я, батьківські підтвердження, контейнування, депривація.

Рекомендована література

1. Баташева Н. Особливості формування емоційної сфери соціально депривованих дошкільників із затримкою психічного розвитку / Н. Баташева // Особлива дитина: навчання і виховання. – № 4 (80). – К.: Вид-во «Педагогічна преса», 2016. – С.59-66.
5. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. / І.С.Ільченко. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 150 с.
2. Лангмейер Йозеф Психическая депривация в детском возрасте / Йозеф Лангмейер, Зденек Матейчек. – Прага : Авиценум, 1984 – 334 с.
6. Лэндрет Г. Л. Игровая терапия: искусство отношений: Пер. с англ.. / Г. Л. Лэндрет. – М.: Международная педагогическая академия, 1998. – 368 с.
3. Мастюкова Е.М. Семейное воспитание детей с отклонениями в развитии / Е. М. Мастюкова, А. Г. Московкина. – М.: ВЛАДОС, 2003. – 260 с.
7. Рыбакова С. Г. Арт-терапия для детей с задержкой психического развития: Учебное пособие. / С. Г. Рыбакова. – СПб.: Речь, 2007. – 144 с.
4. Сорокин В. М. Специальная психология: Учеб. пособие / В. М. Сорокин [под. научн. ред. Л. М. Щипицыной]. – СПб. : «Речь». 2003. – 216 с.
5. Специальная психология: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В.И.Лубовский, Т. В. Розанова, Л. И.Солнцева и др.; Под ред. В.И.Лубовского. — 2-е изд., испр. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. — 464 с.

8. Штейнхардт Л. Юнгианская песочная психотерапия / Л. Штейнхардт. – СПб.: Питер, 2001. – 320 с.
9. Эльячефф К. Затаенная боль: дневник психоаналитика. Детский психоанализ / Каролин Эльячефф. СПб.: Питер, 2011. – 208 с.

Практичне заняття 3. Чинники порушення розвитку дитини

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ТЕХНОЛОГІЯ ІГРОВОЇ ТА АРТ-ТЕРАПІЇ

Лекція 4. Ігрова терапія

Базові засади ігрової терапії. Смысл та функції гри. Стадії розвитку ігрової діяльності дитини в онтогенезі. Директивна та недирективна ігрова терапія. Облаштування кабінету. Гра в терапевтичному процесі. Стадії процесу ігрової терапії. Роль та функції терапевта. Дитина в терапевтичному процесі. Роль батьків в терапевтичному процесі дитини.

Основні поняття теми: ігрова терапія, символічна гра, недирективна ігрова терапія.

Рекомендована література

Основна:

1. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. / І.С.Ільченко. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 150 с.
2. Лэндрет Г. Л. Игровая терапия: искусство отношений: Пер. с англ. / Г. Л. Лэндрет. – М.: Международная педагогическая академия, 1998. – 368 с.
3. Рыбакова С. Г. Арт-терапия для детей с задержкой психического развития: Учебное пособие. / С. Г. Рыбакова. – СПб.: Речь, 2007. – 144 с.

Практичне заняття 4. Ігрова терапія

Лекція 5. Піскова терапія

Концептуальні засади піскової терапії. Переваги піскової терапії. Обладнання для піскової терапії. Процес піскової терапії: стадії піскової терапії. Особливості дитячої піскової терапії. Схема аналізу піскових світів. Педагогічна пісочниця, розвивальні ігри з піском.

Основні поняття теми: піскова терапія, теорія особистості за Г.Юнгом, педагогічна пісочниця.

Рекомендована література

1. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А.Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. – М.: Академия, 2001. – 248 с.
2. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. / І.С.Ільченко. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 150 с.
3. Рыбакова С. Г. Арт-терапия для детей с задержкой психического развития: Учебное пособие. / С. Г. Рыбакова. – СПб.: Речь, 2007. – 144 с.
4. Сакович Н. А. Технология игры в песок. Игры на мосту / Н. А.Сакович. – СПб.: Речь, 2006. – 176 с.
5. Штейнхардт Л. Юнгианская песочная психотерапия / Л. Штейнхардт. – СПб.: Питер, 2001. – 320 с.

Практичне заняття 5. Піскова терапія

Лекція 6. Арт-терапія

Сутність арт-терапії. Особливості психотерапевтичних відносин в арт-терапії. Малюнок як засіб виразу несвідомого. Специфічна особливість перенесення і контрперенесення в арт-терапевтичній роботі. Проблема інтерпретації художньої продукції в арт-терапії. Інтеграційна стратегія інтерпретації художнього образу. Особливості групової та індивідуальної арт-терапії.

Вікові особливості дитячого малюнка: стадії дитячого малюнка, специфіка малюнків. Функції малюнка. Правила супроводу дитячої творчості.

Основні поняття теми: свідоме, несвідоме, арт-терапія, дитячий малюнок, інтерпретація, проєкція, перенесення, контрперенесення.

Рекомендована література

4. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А.Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. – М.: Академия, 2001. – 248 с.
5. Грегг М. Ферс. Тайный мир рисунков: исцеление через искусство / Грегг М. Ферс. – СПб. : Деметра, 2003. – 176 с.
6. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. / І.С.Ільченко. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 150 с.
7. Рыбакова С. Г. Арт-терапия для детей с задержкой психического развития: Учебное пособие. / С. Г. Рыбакова. – СПб.: Речь, 2007. – 144 с.
8. Терлецька Л. Психологія розвитку духовності засобами психокорекції малюнком / Лариса Терлецька – К.:Главник, 2008. – 144 с.

Практичне заняття 6. Арт-терапія

Лекція 7. Специфіка застосування ігрової терапії та арт-терапії в корекційній роботі з дітьми при порушеннях розвитку

Особливості ігрової діяльності дітей з особливостями психофізичного розвитку. Особистість фахівця в роботі з дітьми з особливостями психофізичного розвитку. Специфіка організації індивідуальних та групових корекційних занять для дітей із затримкою психічного розвитку та розладами аутистичного спектра. Директивна та недирективна ігрова та арт-терапія в роботі з дітьми з порушеннями розвитку. Психолого-педагогічний супровід батьків дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

Основні поняття теми: діти з особливостями психофізичного розвитку, ігрові та арт-заняття, психолого-педагогічний супровід батьків, особистість фахівця.

Рекомендована література

1. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А.Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. – М.: Академия, 2001. – 248 с.
2. Баташева Н. Особливості формування емоційної сфери соціально депривованих дошкільників із затримкою психічного розвитку / Н. Баташева // Особлива дитина: навчання і виховання. – № 4 (80). – К.: Вид-во «Педагогічна преса», 2016. – С.59-66.
3. Глоба О., Пригородова І. Особливості організації корекційної роботи в умовах дошкільного навчального закладу/О. Глоба, І. Пригородова // Особлива дитина: навчання і виховання. – № 3 (75). – К.: Вид-во «Педагогічна преса», 2015. – С. 65-72.
4. Грегг М. Ферс. Тайный мир рисунков: исцеление через искусство / Грегг М. Ферс. – СПб. : Деметра, 2003. – 176 с.
5. Мастюкова Е.М. Семейное воспитание детей с отклонениями в развитии / Е. М. Мастюкова, А. Г. Московкина. – М.: ВЛАДОС, 2003. – 260 с.
6. Рухливі ігри як засіб інтеграції розвитку просторового орієнтування старших дошкільників із порушеннями розумового розвитку / І.Бобренко // Особлива дитина: навчання і виховання. – № 3 (75). К.: Вид-во «Педагогічна преса», 2015. – С. 58-64.
7. Рыбакова С. Г. Арт-терапия для детей с задержкой психического развития: Учебное пособие. / С. Г. Рыбакова. – СПб.: Речь, 2007. – 144 с.
8. Таран О.П. Диагностическая модель игровой деятельности аутичного ребенка / О.П. Таран // Проблемы современного педагогического образования. Сер.: Педагогика и психология : зб. статей, 5 (47). – Ялта: РВВ КГУ, 2015. – С. 275-281. Режим доступа <http://elibrary.ru/item.asp?id=23591985>

Практичне заняття 7. Специфіка застосування ігрової терапії та арт-терапії в корекційній роботі з дітьми при порушеннях розвитку

IV. Навчально-методична карта вибіркової дисципліни

«Ігрова терапія та арт-терапія в корекційній роботі з дітьми, які мають порушення розвитку»

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 60 год., із них: 14 год. – лекції, 14 год. – практичні заняття, 28 год. – самостійна робота, 4 год. – модульний контроль, залік.

Модулі	Модуль I			Модуль II			
Назва модуля	БАЗОВІ ПЕРЕДУМОВИ ІГРОВОЇ ТА АРТ-ТЕРАПІЇ			ТЕХНОЛОГІЯ ІГРОВОЇ ТА АРТ-ТЕРАПІЇ			
Кількість балів за модуль	66 (балів)			83 (балів)			
Лекції (1 бал)	1	2	3	4	5	6	7
Теми лекцій	Вступ до ігрової та арт-терапії	Етапи становлення особистості: потреби та проблеми розвитку	Чинники порушення розвитку дитини	Ігрова терапія	Піскова терапія	Арт-терапія та артпедagogіка	Специфіка застосування ігрової терапії та арт-терапії в корекційній роботі з дітьми в нормі та при порушеннях розвитку
Бали	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Практичні	1	2	3	4	5	6	7
	Вступ до ігрової та арт-терапії	Етапи становлення особистості: потреби та проблеми розвитку	Чинники порушення розвитку дитини	Ігрова терапія	Піскова терапія	Арт-терапія	Специфіка застосування ігрової терапії та арт-терапії в корекційній роботі з дітьми в нормі та при порушеннях розвитку
Бали	10+2		10+1	10+2		10+1	10+1
Самостійна робота	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)
Види поточного контролю	Модульний контроль 1 (25 балів)			Модульний контроль 2 (25 балів)			
Всього за	149 бали Коефіцієнт = 1,49						

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. БАЗОВІ ПЕРЕДУМОВИ ІГРОВОЇ ТА АРТ-ТЕРАПІЇ

Практичне заняття 1. Вступ до ігрової та арт-терапії

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Сутність психотерапії та психокорекції.
2. Норма, патологія, дефект, невроз.
3. Продуктивна взаємодія з дитиною в корекційній та терапевтичній роботі.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А. Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. – М.: Академия, 2001. – 248 с.
2. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів / І.С.Ільченко. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 150 с.
3. Лэндрет Г. Л. Игровая терапия: искусство отношений: Пер. с англ. / Г. Л. Лэндрет. – М.: Международная педагогическая академия, 1998. – 368 с.
4. Мастюкова Е.М. Семейное воспитание детей с отклонениями в развитии / Е. М. Мастюкова, А. Г. Московкина. – М.: ВЛАДОС, 2003. – 260 с.
5. Рыбакова С. Г. Арт-терапия для детей с задержкой психического развития: Учебное пособие / С. Г. Рыбакова. – СПб.: Речь, 2007. – 144 с.
6. Сорокин В. М. Специальная психология: Учеб. пособие / В. М. Сорокин [под. научн. ред. Л. М. Щипицыной]. – СПб. : «Речь». 2003. – 216 с.
7. Специальная психология: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В.И.Лубовский, Т. В. Розанова, Л. И.Солнцева и др.; Под ред. В.И.Лубовского. — 2-е изд., испр. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. — 464 с.

Практичне заняття 2.

Етапи становлення особистості: потреби та проблеми розвитку

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Системний аналіз понять «розвиток» та «дизонтогенез».
2. Психоаналітична концепція розвитку дитини: потреби та проблеми розвитку.
3. Значення анамнезу розвитку дитини для корекційної роботи з дитиною.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А.Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. – М.: Академия, 2001. – 248 с.
2. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. / І.С.Ільченко. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 150 с.
3. Лэндрет Г. Л. Игровая терапия: искусство отношений: Пер. с англ. / Г. Л. Лэндрет. – М.: Международная педагогическая академия, 1998. – 368 с.
4. Рыбакова С. Г. Арт-терапия для детей с задержкой психического развития: Учебное пособие. / С. Г. Рыбакова. – СПб.: Речь, 2007. – 144 с.

5. Сорокин В. М. Специальная психология: Учеб. пособие / В. М. Сорокин [под. научн. ред. Л. М. Щипицыной]. – СПб. : «Речь». 2003. – 216 с.
6. Специальная психология: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В. И. Лубовский, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева и др.; Под ред. В. И. Лубовского. — 2-е изд., испр. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. — 464 с.

Практичне заняття 3. Чинники порушення розвитку дитини

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Причини та наслідки психологічної депривації.
2. Історія народження дитини та її вплив на становлення особистості.
3. Аналіз книги Ельячефф К. Затаенная боль: дневник психоаналитика. Детский психоанализ / Каролин Эльячефф. СПб.: Питер, 2011. – 208 с.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Эльячефф К. Затаенная боль: дневник психоаналитика. Детский психоанализ / Каролин Эльячефф. СПб.: Питер, 2011. – 208 с.
2. Баташева Н. Особливості формування емоційної сфери соціально депривованих дошкільників із затримкою психічного розвитку / Н. Баташева // Особлива дитина: навчання і виховання. – № 4 (80). К.: Вид-во «Педагогічна преса», 2016. – С.59-66.
3. Лангмейер Й. Психическая депривация в детском возрасте / Йозеф Лангмейер, Зденек Матейчек. – Прага : Авиценум, 1984 – 334 с.
4. Сорокин В. М. Специальная психология: Учеб. пособие / В. М. Сорокин [под. научн. ред. Л. М. Щипицыной]. – СПб. : «Речь». 2003. – 216 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ТЕХНОЛОГІЯ ІГРОВОЇ ТА АРТ-ТЕРАПІЇ

Практичне заняття 4. Ігрова терапія

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Сутність ігрової терапії.
2. Роль терапевта, дитини та батьків у процесі терапевтичної роботи.
3. Норми та правила в терапії та житті дитини.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Лэндрет Г. Л. Игровая терапия: искусство отношений: Пер. с англ. / Г. Л. Лэндрет. – М.: Международная педагогическая академия, 1998. – 368 с.
2. Ньюмен С. Игры и занятия с особым ребенком. Руководство для родителей / С. Ньюмен. – М.: Теревинф, 2004. – 240 с.
3. Рухливі ігри як засіб інтенсифікації розвитку просторового орієнтування старших дошкільників із порушеннями розумового розвитку / І. Бобренко // Особлива дитина: навчання і виховання. – № 3 (75). – К.: Вид-во «Педагогічна преса», 2015. – С. 58-64.
4. Таран О.П. Диагностическая модель игровой деятельности аутичного ребенка / О.П. Таран // Проблемы современного педагогического образования. Сер.: Педагогика и психология : зб. статей, 5 (47). – Ялта: РВВ КГУ, 2015. – С. 275-281. Режим доступа <http://elibrary.ru/item.asp?id=23591985>

Практичне заняття 5. Піскова терапія

План заняття

I. Практична частина.

1. Переваги піскової терапії та рекомендації до застосування.
2. Інтерпритація в дитячій пісковій терапії.
3. Створення світів як проекція власної особистості.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А.Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. – М.: Академия, 2001. – 248 с.
2. Сакович Н. А. Технология игры в песок. Игры на мосту. / Н. А.Сакович. – СПб.: Речь, 2006. – 176 с.
3. Штейнхардт Л. Юнгианская песочная психотерапия. / Л. Штейнхардт. – СПб.: Питер, 2001. – 320 с.

Практичне заняття 6. Арт-терапія

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Значення творчості в житті людини.
2. Етапи становлення дитячого малюнка.
3. Специфіка супроводу творчої діяльності дитини дорослим.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

4. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А.Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. – М.: Академия, 2001. – 248 с.
5. Грегг М. Ферс Тайный мир рисунков: исцеление через искусство / Грегг М. Ферс – СПб. : Деметра, 2003. – 176 с.
6. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів / І.С.Ільченко. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 150 с.
7. Рыбакова С. Г. Арт-терапия для детей с задержкой психическою развития: Учебное пособие / С. Г. Рыбакова. – СПб.: Речь, 2007. – 144 с.
8. Терлецька Л. Психологія розвитку духовності: засобами психокорекції малюнком / Лариса Терлецька. – К.:Главник, 2008. – 144 с.

Практичне заняття 7. Специфіка застосування ігрової терапії та арт-терапії в корекційній роботі з дітьми в нормі та при порушеннях розвитку

План заняття

I. Практична частина.

1. Потреби дитини з особливостями психофізичного розвитку.
2. Специфіка психолого-педагогічного супроводу ігрової діяльності дитини з особливостями психофізичного розвитку.
3. Специфіка психолого-педагогічного супроводу атр діяльності дитини з особливостями психофізичного розвитку.
4. Психотерапія та психокорекція в роботі з дітьми які мають порушення розвитку.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А. Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. – М.: Академия, 2001. – 248 с.
2. Баташева Н. Особливості формування емоційної сфери соціально депривованих дошкільників із затримкою психічного розвитку / Н. Баташева // Особлива дитина: навчання і виховання. – № 4 (80). К.: Вид-во «Педагогічна преса», 2016. – С.59-66.
3. Глоба О., Пригородова І. Особливості організації корекційної роботи в умовах дошкільного навчального закладу / О. Глоба, І. Пригородова // Особлива дитина: навчання і виховання. – № 3 (75). – К.: Вид-во «Педагогічна преса», 2015. – С. 65-72.
4. Мастюкова Е.М. Семейное воспитание детей с отклонениями в развитии / Е. М. Мастюкова, А. Г. Московкина. – М.: ВЛАДОС, 2003. – 260 с.
5. Ньюмен С. Игры и занятия с особым ребенком. Руководство для родителей / С. Ньюмен. – М.: Теревинф, 2004. – 240 с.
6. Рухливі ігри як засіб інтегризації розвитку просторового орієнтування старших дошкільників із порушеннями розумового розвитку / І. Бобренко // Особлива дитина: навчання і виховання. – № 3 (75). К.: Вид-во «Педагогічна преса», 2015. – С. 58-64.
7. Рыбакова С. Г. Арт-терапия для детей с задержкой психического развития: Учебное пособие. / С. Г. Рыбакова. – СПб.: Речь, 2007. – 144 с.
8. Сорокин В. М. Специальная психология: Учеб. пособие / В. М. Сорокин [под. научн. ред. Л. М. Щипицыной]. – СПб. : Речь, 2003. – 216 с.
9. Специальная психология: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В.И.Лубовский, Т. В. Розанова, Л. И.Солнцева и др.; Под ред. В.И.Лубовского. — 2-е изд., испр. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. — 464 с.
10. Таран О.П. Диагностическая модель игровой деятельности аутичного ребенка / О.П. Таран // Проблемы современного педагогического образования. Сер.: Педагогика и психология : зб. статей, 5 (47). – Ялта: РВВ КГУ, 2015. – С. 275-281. Режим доступу <http://elibrary.ru/item.asp?id=23591985>

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. БАЗОВІ ПЕРЕДУМОВИ ІГРОВОЇ ТА АРТ-ТЕРАПІЇ

Тема 1. Вступ до ігрової та арт-терапії

Завдання:

Здійсніть порівняльний аналіз понять психотерапія та психокорекція в роботі з дітьми, визначте: спільне та загальне, назвіть спеціалістів які можуть їх здійснювати, які проблеми можуть вирішувати. Обґрунтуйте вашу думку.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Рекомендована література

Основна:

1. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А.Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. – М.: Академия, 2001. – 248 с.
2. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. / І.С.Ільченко. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 150 с.

Тема 2. Етапи становлення особистості: потреби та проблеми розвитку

Завдання:

Оберіть одну із стадій розвитку дитини (за психоаналітичною теорією або за Е. Еріксоном) та проаналізуйте її вплив на подальше становлення особистості за сприятливих та несприятливих умов, обґрунтуйте вашу думку, вкажіть використані джерела (ресурси).

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Рекомендована література

1. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А.Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. – М.: Академия, 2001. – 248 с.
2. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. / І.С.Ільченко. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 150 с.
3. Лэндрет Г. Л. Игровая терапия: искусство отношений: Пер. с англ. / Г. Л. Лэндрет. – М.: Международная педагогическая академия, 1998. – 368 с.
4. Рыбакова С. Г. Арт-терапия для детей с задержкой психического развития: Учебное пособие. / С. Г. Рыбакова. – СПб.: Речь, 2007. – 144 с.

Тема 3. Чинники порушення розвитку дитини

Завдання:

Оберіть та проаналізуйте одну з запропонованих історій з книжки Каролін Ельячефф «Щоденник психоаналітика». Визначте прояви порушення розвитку дитини, причини порушень, роль психоаналітика у супроводі дитини, роль батьків, сприятливі чинники розвитку дитини. Охарактеризуйте власні емоції та враження від цієї історії.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Рекомендована література

1. Баташева Н. Особливості формування емоційної сфери соціально депривованих дошкільників із затримкою психічного розвитку / Н. Баташева // Особлива дитина: навчання і виховання. – № 4 (80). – К.: Вид-во «Педагогічна преса», 2016. – С.59-66.
2. Лангмейер Й. Психическая депривация в детском возрасте / Йозеф Лангмейер, Зденек

Матейчек. – Прага : Авиценум, 1984 – 334 с.

3. Эльячефф К. Затаенная боль: дневник психоаналитика. Детский психоанализ / Каролин Эльячефф. СПб.: Питер, 2011. – 208 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ТЕХНОЛОГІЯ ІГРОВОЇ ТА АРТ-ТЕРАПІЇ

Тема 4. Ігрова терапія

Завдання:

Проаналізуйте роль норм та правил в житті дитини. Хто встановлює норми і правила та слідує за ними. Наведіть оптимальні способи встановлення правил та обмежень для дитини. Обґрунтуйте вашу думку.

Форма подання: у вигляді таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Рекомендована література

1. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А.Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. – М.: Академия, 2001. – 248 с.
2. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. / І.С.Ільченко. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 150 с.
3. Лэндрет Г. Л. Игровая терапия: искусство отношений: Пер. с англ.. / Г. Л. Лэндрет. – М.: Международная педагогическая академия, 1998. – 368 с.
4. Рыбакова С. Г. Арт-терапия для детей с задержкой психического развития: Учебное пособие. / С. Г. Рыбакова. – СПб.: Речь, 2007. – 144 с.

Тема 5. Піскова терапія

Завдання:

Створіть з підручного матеріалу (папір, тканина, нитки, проволка тощо) будиночок та принесіть на практичне заняття.

Форма подання: у вигляді поробки.

Критерії оцінювання: спонтанність, творчість.

Рекомендована література

1. Сакович Н. А.Технология игры в песок. Игры на мосту / Н. А.Сакович. – СПб.: Речь, 2006. – 176 с.
2. Штейнхардт Л. Юнгианская песочная психотерапия / Л. Штейнхардт. – СПб.: Питер, 2001. – 320 с.

Тема 6. Арт-терапія

Завдання:

Проаналізуйте себе як творчу особистість, визначте: на скільки ви себе вважаєте творчою особистістю, в чому проявляється ваша творчість, що сприяє прояву вашої творчості та що заважає, як ви оцінюєте результати власної творчості.

Форма подання: вільного опису.

Критерії оцінювання: спонтанність, відвертість.

Рекомендована література

1. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А.Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. – М.: Академия, 2001. – 248 с.
2. Грегг М. Ферс. Тайный мир рисунков: исцеление через искусство / Грегг М. Ферс. – СПб.: Деметра, 2003. – 176 с.
3. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. / І.С.Ільченко. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 150 с.
4. Рыбакова С. Г. Арт-терапия для детей с задержкой психического развития: Учебное пособие. / С. Г. Рыбакова. – СПб.: Речь, 2007. – 144 с.

5. Терлецька Л. Психологія розвитку духовності засобами психокорекції малюнком / Лариса Терлецька – К.:Главник, 2008. – 144 с.

Тема 7. Специфіка застосування ігрової терапії та арт-терапії в корекційній роботі з дітьми які мають порушення розвитку.

Завдання:

Визначте власну роль як фахівця в корекційній роботі з дітьми, які мають порушення розвитку. Які знання, отримані з цієї дисципліни, ви змогли б використовувати на практиці та яким чином?

Форма подання: вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, відвертість.

Рекомендована література

1. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А.Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. – М.: Академия, 2001. – 248 с.
2. Рыбакова С. Г. Арт-терапия для детей с задержкой психического развития: Учебное пособие. / С. Г. Рыбакова. – СПб.: Речь, 2007. – 144 с.
3. Глоба О., Пригородова І. Особливості організації корекційної роботи в умовах дошкільного навчального закладу/О. Глоба, І. Пригородова // Особлива дитина: навчання і виховання. – № 3 (75). – К.: Вид-во «Педагогічна преса», 2015. – С. 65-72.
4. Ньюмен С. Игры и занятия с особым ребенком. Руководство для родителей / С. Ньюмен. – М.: Теревинф, 2004. – 240 с.
5. Таран О.П. Диагностическая модель игровой деятельности аутичного ребенка / О.П. Таран // Проблемы современного педагогического образования. Сер.: Педагогика и психология : зб. статей, 5 (47). – Ялта: РВВ КГУ, 2015. – С. 275-281. Режим доступа <http://elibrary.ru/item.asp?id=23591985>

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

«ІГРОВА ТЕРАПІЯ ТА АРТ-ТЕРАПІЯ В КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ, ЯКІ МАЮТЬ ПОРУШЕННЯ РОЗВИТКУ»

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I. Базові передумови ігрової та арт-терапії		
Тема 1. Вступ до ігрової та арт-терапії	Практичні заняття, модульний контроль	5
Тема 2. Етапи становлення особистості: потреби та проблеми розвитку		5
Тема 3. Чинники порушення розвитку дитини		5
Змістовий модуль II. Технологія ігрової та арт-терапії		
Тема 4. Ігрова терапія	Практичні заняття, модульний контроль	5
Тема 5. Піскова терапія		5
Тема 6. Арт-терапія		5
Тема 7. Специфіка застосування ігрової терапії та арт-терапії в корекційній роботі з дітьми в нормі та при		5

порушеннях розвитку		
Разом за навчальним планом: 28 год.	Разом: 30 балів	

ВІІ. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти з вибіркової навчальної дисципліни «Ігрова терапія та арт-терапія в корекційній роботі з дітьми, які мають порушення розвитку (вибірковий курс)» оцінюються за системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності здобувачів вищої освіти з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у Європейську кредитну трансферно-накопичувальну систему (ECTS) шкалу подано у табл. 7.1, табл. 7.2.

Таблиця 7.1

Система оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Ігрова терапія та арт-терапія в корекційній роботі з дітьми, які мають порушення розвитку (вибірковий курс)»

Вид діяльності	Бал
Змістовий модуль I. Базові передумови ігрової та арт-терапії	66
Змістовий модуль II. Технологія ігрової та арт-терапії	83
РАЗОМ	149
РОЗРАХУНОК БАЛІВ ЗА КОЕФІЦІЄНТОМ	1,49

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача першого (бакалаврського) рівня на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Нижче подаються критерії оцінювання цих видів діяльності.

1. Критерії оцінювання роботи студента на семінарах:

На практичному занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів;
- участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- письмові роботи;
- вирішення практичних ситуацій.

Критеріями оцінки роботи студента на практичному занятті є:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мовлення;
- емоційність та переконаність;
- активність та ініціативність;
- креативність;
- особиста думка.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність;
- логічна послідовність;
- вміння формулювати висновки;

- акуратність оформлення письмової роботи.

2. Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Кількість балів за роботу під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких критеріїв:

- своєчасність виконання навчальних завдань – 1б.;
- повний обсяг їх виконання – 1б.;
- якість виконання навчальних завдань – 2 б.;
- творчий підхід у виконанні завдань – 1б.;

5балів – максимальна кількість балів, яку студент може отримати за виконання одного завдання для самостійної роботи. Кількість та складність завдань залежить від кількості годин, відведених на самостійну роботу до того або іншого модуля (див п. VI). Окремі види самостійної роботи, які виконує здобувач першого (бакалаврського) рівня за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

3. Модульний контроль та критерії його оцінювання

Модульний контроль є підсумком певного етапу вивчення дисципліни та здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. Модульний контроль з соціальної логопсихології проводиться згідно із тематичним планом. Максимальна оцінка за виконання однієї модульної роботи – 25 балів. Модульний контроль проводиться у вигляді тестових завдань.

Результати навчання здобувачів вищої освіти щодо опанування навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою. Переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в шкалу за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС) здійснюється за наступною схемою, що подана у табл. 7.2.

Порядок переведення рейтингових показників успішності європейські оцінки ECTS

Таблиця 7.1

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Залік
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	F	не зараховано
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX	
60 – 68	«достатньо»	E	зараховано
69 – 74	«задовільно»	D	
75 – 81	«добре»	C	
82 – 89	«добре»	B	
90 – 100	«відмінно»	A	

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій

(PowerPoint – Презентація), практичні, пояснення, розповідь, бесіда.

- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ навчальні посібники;
- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ презентації теоретичного матеріалу в Power Point
- ✓ контрольні завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

XII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А.Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. – М.: Академия, 2001. – 248 с.
2. Грегг М. Ферс. Тайный мир рисунков: исцеление через искусство / Грегг М. Ферс. – СПб.: Деметра, 2003. – 176 с.
3. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. / І.С.Ільченко. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 150 с.
4. Лэндрет Г. Л. Игровая терапия: искусство отношений: Пер. с англ.. / Г. Л. Лэндрет. – М.: Международная педагогическая академия, 1998. – 368 с.
5. Рыбакова С. Г. Арт-терапия для детей с задержкой психического развития: Учебное пособие. / С. Г. Рыбакова. – СПб.: Речь, 2007. – 144 с.
6. Сакович Н. А.Технология игры в песок. Игры на мосту / Н. А.Сакович. – СПб.: Речь, 2006. – 176 с.
7. Терлецька Л. Психологія розвитку духовності засобами психокорекції малюнком / Лариса Терлецька – К.:Главник, 2008. – 144 с.
8. Штейнхардт Л. Юнгианская песочная психотерапия / Л. Штейнхардт. – СПб.: Питер, 2001. – 320 с.
9. Эльячефф К. Затаенная боль: дневник психоаналитика. Детский психоанализ / Каролин Эльячефф. СПб.: Питер, 2011. – 208 с.

Додаткова:

1. Баташева Н. Особливості формування емоційної сфери соціально депривованих дошкільників із затримкою психічного розвитку / Н. Баташева // Особлива дитина: навчання і виховання. – № 4 (80). – К.: Вид-во «Педагогічна преса», 2016. – С.59-66.
2. Глоба О., Пригородова І. Особливості організації корекційної роботи в умовах дошкільного навчального закладу/О. Глоба, І. Пригородова // Особлива дитина: навчання і виховання. – № 3 (75). – К.: Вид-во «Педагогічна преса», 2015. – С. 65-72.
3. Лангмейер Йозеф Психическая депривация в детском возрасте / Йозеф Лангмейер, Зденек Матейчек. – Прага : Авиценум, 1984 – 334 с.

4. Мастюкова Е.М. Семейное воспитание детей с отклонениями в развитии / Е. М. Мастюкова, А. Г. Московкина. – М.: ВЛАДОС, 2003. – 260 с.
5. Ньюмен С. Игры и занятия с особым ребенком. Руководство для родителей / С. Ньюмен. – М.: Теревинф, 2004. – 240 с.
6. Рухливі ігри як засіб інтеграції розвитку просторового орієнтування старших дошкільників із порушеннями розумового розвитку / І. Бобренко // Особлива дитина: навчання і виховання. – № 3 (75). К.: Вид-во «Педагогічна преса», 2015. – С. 58-64.
7. Сорокин В. М. Специальная психология: Учеб. пособие / В. М. Сорокин [под. научн. ред. Л. М. Щипицыной]. – СПб. : «Речь». 2003. – 216 с.
8. Специальная психология: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В.И.Лубовский, Т. В. Розанова, Л. И.Солнцева и др.; Под ред. В.И.Лубовского. — 2-е изд., испр. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. — 464 с.
9. Таран О.П. Диагностическая модель игровой деятельности аутичного ребенка / О.П. Таран // Проблемы современного педагогического образования. Сер.: Педагогика и психология : зб. статей, 5 (47). – Ялта: РВВ КГУ, 2015. – С. 275-281. Режим доступу <http://elibrary.ru/item.asp?id=23591985>